

Inderdaad te hoog is de prijs, indien logische preciseering betaald moet worden met vervreemding van de werkelijkheid. Wie kennis neemt van de zwaarwichtige betoogen in de laatste jaren aan den zoogenaamden „multiplier” gewijd, waarvan Prof. Kreukniet, in de opstellen ter eere van Prof. F. de Vries uitgegeven, afscheid neemt, zonder eenig vriendelijk woord aan des multipliers nagedachtenis te kunnen wijden, omdat hij loochent, dat deze analyse zelfs maar een bruikbaar onderdeel van een dynamische theorie kan vormen, voelt onweerstaanbaar eenigen wrevel opkomen over zoo veel onnut bestede denkkraft.

Theoretische analyse, logische preciseering is goed, doch *met mate*. Verfining van de theorie — wij zeggen het Van der Valk na — is toe te juichen, indien het ons verder kan brengen. Maar als in een tijd van groote verschuivingen op economisch gebied de toegepaste economie verwaarloosd wordt voor vaak onvruchtbaar theoretisch werk, is dat een bedenkelijk verschijnsel voor de economische wetenschap.

Slotsom van onze beschouwingen over den eersten karaktertrek, dien wij in den loop der economie in deze eeuw ontwaren, is deze: De voortschrijdende verfining van de theoretische economie, die valt te constateeren, is prijzenswaardig, mits vermeden wordt tweeërlei gevaar: Ten eerste het gevaar, dat de overleggingen worden gehuld in formules en begripsconstructies, onverstaanbaar voor den gewonen man. Een eigengereid zich bedienen van terminologie en begrippen, afwijkend van het gewone spraakgebruik, nam dergelijke afmetingen aan, dat een vooraanstaand man zich gerechtigd achtte tot de uitspraak, dat verschillende economen liever elkanders *tandenborstel dan terminologie zouden gebruiken*. Een tweede gevaar schuilt in de overschatting van de beteekenis der zoogenaamde reine, zuivere theorie, wier taak beoefenaren als Prof. F. de Vries beperken tot een zuiver formeele functie van begrippen definieeren en analyseeren. De wetenschap der economie bestrijkt breeder terrein, heeft ruimer taak en de zuivere theorie vormt van haar slechts een onderdeel. Ongevenschte overschatting van haar waarde zal worden vermeden, indien wordt bedacht, dat nog altijd leven de ratten, van wie Heine dichtte: